

PRIKAZ SLUČAJA

Vođena implantologija

Dr. Alessandro Preda,
B&B Dental

Strana 10

PRIKAZ SLUČAJA

Avicena Aligner je poseban metod ispravljanja zubi u modernoj ortodontiji

Dr. Arijana Ljubunčić

Strana 16

EVENT

Sarajevo Dental Show 2023.

Strana 20

Studija ispituje oralno zdravlje osoba s poremećajem fetalnog alkoholnog spektra

SASKATOON, Kanada: Oralno zdravlje može dramatično utjecati na cjelokupno zdravlje i kvalitet života. Ovo posebno važi za one sa smetnjama u razvoju kao što je poremećaj fetalnog alkoholnog spektra (FASD). Tražeći da dobiju više informacija o statusu oralnog zdravlja ovih osoba, istraživači iz Kanade uporedili su njihov kvalitet života koji se odnosi na oralno zdravlje (OHRQoL) s onom opće populacije u Saskatoonu. Podaci pružaju uvid u poboljšanje stanja oralnog zdravlja i OHRQoL-a osoba s FASD-om.

Iveta Ramonaite,
Dental Tribune International

FASD može imati utjecaj na mozak i tijelo osoba koje su bile izložene alkoholu prije rođenja. To je neurorazvojni poremećaj koji traje doživotno i uzrokuje blago do teško oštećenje fizičkog, kognitivnog, senzornog i bihevioralnog razvoja. Prema istraživačima, prevalencija FASD-a procjenjuje se na jednu od 100 osoba u Kanadi, što ukupno iznosi preko 330.000 oboljelih osoba.

FASD je povezan s različitim izazovima, uključujući razdražljivost, nervozu i zastoje u razvoju u djetinjstvu i hiperaktivnost, nepažnju i smetnje u učenju u djetinjstvu. Istraživanja također pokazuju da osobe s FASD-om imaju lošije ishode oralnog zdravlja i veće stope liječenja pod općom anestezijom u usporedbi sa zdravim osobama. Osim toga, mogu iskusiti različite prepreke u pristupu oralnoj zdravstvenoj zaštiti.

Prema autorima studije, 80% odraslih Kanađana izjavilo je da

Studija je prva koja istražuje kvalitetu života vezan za oralno zdravlje osoba koje žive s poremećajem fetalnog alkoholnog spektra.

(Fotografija: Lightspring/Shutterstock)

imaju dobro oralno zdravlje. Međutim, oni su naveli da je veća vjerovatnoća da će oni iz porodica s niskim primanjima, neosigurani, nedovoljno zaposleni, oni s invaliditetom i/ili pripadnici autohtonog stanovništva imati lošije ishode oralnog zdravlja, što zauzvrat može

utjecati na njihovu sposobnost da razgovaraju i jedu i utiču na njihovo samopoštovanje i mentalno zdravlje uopšte.

Studija je uključila 154 osobe sa FASD-om i kontrolnu grupu od 154 zdrave odrasle osobe i koristi-

la je podatke iz ankete o oralnom zdravlju Impact Profile-14. Ova anketa je obuhvatila 49 pitanja koja su grupirana u sedam kategorija koje uvelike utiču na kvalitet života – funkcionalno ograničenje, fizički bol, psihička nelagoda, fizički invaliditet, psihički invaliditet, socijalni

invaliditet i hendikep. Nalazi su pokazali da oni koji žive s FASD-om imaju lošije stanje oralnog zdravlja po samoprocjeni od opće populacije. Dodatno, objavljeno je da je većina onih u grupi FASD iskusila fizičku bol u posljednjih mjesec dana. U obje grupe utvrđeno je da je cijena najveća prepreka pristupu njezi. Većina onih u kontrolnoj grupi iskusila je nizak uticaj u svim kategorijama osim fizičkih invaliditeta. Međutim, većina onih u grupi FASD iskusila je veće rezultate u kategorijama kao što su psihička nelagoda, psihički invaliditet i hendikep.

Potrebna su dalja istraživanja kako bi se utvrdile najefikasnije metode poboljšanja OHRQoL-a osoba s FASD-om i razvile strategije za poboljšanje pristupa zdravstvenoj zaštiti za ovu grupu.

Studija pod nazivom "Kvaliteta života vezan za oralno zdravlje za osobe s poremećajem fetalnog alkoholnog spektra – studija poprečnog presjeka", objavljena je na internetu 29. oktobra 2023. u *BMC Oral Health*.

Važnost materijala u restaurativnoj stomatologiji i sterilizacijskog potrošnog materijala u svakodnevnoj praksi

Kada je u pitanju restaurativna stomatologija, kvaliteta materijala koji se koriste je od primarne važnosti. Visokokvalitetni dentalni materijali igraju ključnu ulogu u uspjehu i dugovječnosti dentalnih restauracija. Oni osiguravaju trajnost, biokompatibilnost, estetiku, čvrstoću i uključivanje najnovijih tehnoloških dostignuća. Konačni cilj je osiguravanje zadovoljstva pacijenta i njegovo blagostanje, a to se postiže korištenjem kvalitetnih materijala u svakodnevnoj praksi.

NovaeTeam

SPIDENT je jedan od vodećih proizvođača stomatoloških materijala iz Južne Koreje koji u ponudi ima široku izbor za dentalne stručnjake. Kako bismo Vam približili ove materijale, osigurali smo popust koji traje do isteka zaliha, a odnosi se na sljedeće materijale:

EsCom 100 Starter Kit: set se sastoji od 5 šprica čvrstog kompozita u bojama: A1, A2, A3, A3.5 i B2; 1x EsBond adheziva, 1x FineEtch kiseline, 1x aplikatora (četkica) sa drškom i nastavcima te pločicom za miksiranje.

BaGIC II: glasionomer cement – svjetlosno-polimerizirajući, radiopakni, nano-hibridni kompozitni materijal koji je idealan za anteriornu i posteriornu restauraciju. Ima izvrsna svojstva rukovanja, visoku kompresijsku čvrstoću i nisku stopu skupljanja nakon polimerizacije. Boje na akciji: A1, A2, A3 i B2.

Base.it: svjetlosno polimerizirajući materijal sa samostalnom adhezijom, smolasti cement koji je savršen za vezanje indirektnih restauracija. Ima visoku čvrstoću vezivanja, nisku debljinu filma i lako se koristi.

EsFlow: svjetlosno-polimerizirajući tekući kompozit, posebno pogodan za rad u ortodonciji. Ima veliki izbor dostupnih boja i nisku razinu smanjivanja nakon polimerizacije. Visokih je estetskih karakteristika te jačina nakon polimerizacije odgovara jačini prirodnog dentina. Boje na akciji: A1, A2, A3 i B2.

EsTemp: privremeni cement optimalne viskoznosti, sa dva odjeljka za jednostavno miješanje. Pogodan za privremeno cementiranje privremenih, ali i trajnih restauracija.

FineEtch: kiselina za jetkanje u gelu optimalne viskoznosti (37% fosforna kiselina). Ne ostavlja tragova nakon čišćenja pusterom (vodenim sprejom) te stvara idealnu površinu za vezivanje ostalih materijala.

VioPaste: pasta za privremeno punjenje korijenskih kanala. Na bazi je kalcijevog hidroksida i jednostavna za uklanjanje, uz visoku topivost u vodi. Izvrstan antibakterijski učinak sa visokih pH. Odlične rendgenske vidljivosti.

VioSeal: pasta za trajno punjenje korijenskih kanala. Izvrsna biokompatibilnost te čvrsto prianjanje i brtvljenje. Antimikrobna svojstva, uz odličnu rendgensku vidljivost te netopivost u tjelesnim tekućinama.

Gutaperka: ručno motane gutaperke izvrsne rendgenske vidljivosti. S lakoćom ispunjava korijenski kanal zahvaljujući čvrstim, ali fleksibilnim karakteristikama. Zadržava oblik nakon ispunjavanja kanala te dolazi u različitim bojama za lakše raspoznavanje. Vrste: ISO, .04 taper i .06 taper.

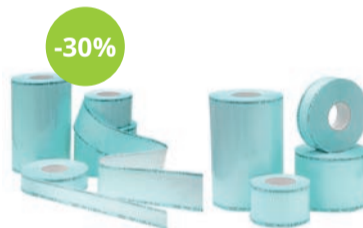
Papirni poeni: dolaze sterilizirani i imaju veliku moć upijanja. Ne sadrže kadmij. Imaju odličnu rendgensku vidljivost te veliku čvrstoću za umetanje u uske i zakrivljene korijenske kanale. Različitih su boja za lakše raspoznavanje te imaju tri vrste: ISO, .04 taper i .06 taper.

Za osiguravanje vrhunske usluge pacijentima, nipošto ne treba zamenariti i proces pripreme pribora i alata za rad. Sastavni dio tog procesa je sterilizacija navedenih pribora u autoklavu, koja se adekvatno ne može odraditi bez kvalitetnih sterilizacijskih materijala.

E.C.S. je kompanija iz Italije koja je specijalizirana za materijale za zaštitu i osiguravanje sterilnih uvjeta rada. Posebno se ističu **sterilizacijske rolne i vrećice**, koje dolaze u svim veličinama.

Na određene veličine odobravamo popust od 30% i to na samoljepljive kese: 60mm x 100mm, 90mm x 250mm, 140mm x 260mm.

Ne propustite ovu izvrsnu ponudu da kupite pouzdane i kvalitetne restaurativne materijale te sterilizacijski potrošni materijal po izvrsnim cijenama. Za kupnju materijala možete se obratiti kompaniji NOVAE TEAM d.o.o., Kiseljak, koja je službeni uvoznik i distributer SPIDENT i E.C.S. materijala za prostor Bosne i Hercegovine.

S povjerenjem se obratite putem kontakt broja 030 334 727 ili mail-om na info@novaeteam.com

IMPRINT INTERNATIONAL HEADQUARTERS

PUBLISHER AND CHIEF EXECUTIVE OFFICER: Torsten OEMUS

CHIEF CONTENT OFFICER: Claudia Duschek

Dental Tribune International GmbH
Holbeinstr. 29, 04229 Leipzig, Germany
Tel.: +49 341 4847 4302
Fax: +49 341 4847 4173
General requests: info@dental-tribune.com
Sales requests: mediasales@dental-tribune.com
www.dental-tribune.com

Material from Dental Tribune International GmbH that has been reprinted or translated and reprinted in this issue is copyrighted by Dental Tribune International GmbH. Such material must be published with the permission of Dental Tribune International GmbH. *Dental Tribune* is a trademark of Dental Tribune International GmbH.

All rights reserved. © 2023 Dental Tribune International GmbH. Reproduction in any manner in any language, in whole or in part, without the prior written permission of Dental Tribune International GmbH is expressly prohibited.

Dental Tribune International GmbH makes every effort to report clinical information and manufacturers' product news accurately but cannot assume responsibility for the validity of product claims or for typographical errors. The publisher also does not assume responsibility for product names, claims or statements made by advertisers. Opinions expressed by authors are their own and may not reflect those of Dental Tribune International GmbH.

dti Dental Tribune International

VLASNIK LICENCE
Stomatološka komora FBiH
Antuna Hangija do br.3, 71000 Sarajevo, BiH

IZDAVAČ
Stomatološka komora FBiH
Antuna Hangija do br.3, 71000 Sarajevo, BiH
www.stomatoloskakomora.ba
Tel/Fax: +387 33 203 075
e-mail: info@stomatoloskakomora.ba

GLAVNI UREDNIK
Prim.dr. Mirsad Tokić

MARKETING
Adi Muhić
Stomatološka komora FBiH
e-mail: adi.m@stomatoloskakomora.ba
www.stomatoloskakomora.ba

DTP
Adnan Čel Ahmetović / PERFECTA, Sarajevo

PREVOD
Edina Karić

LEKTOR
Zdenka Pejić

STRUČNI SAVJETNICI
Prim.dr. Mirjana Duspara
Prim.dr. Šemsa Bašović
Prof.dr.sc. Lejla Ibrahimagić-Šeper
Prim.dr. Haris Demirović
Asja Muhić, dr.med.dent.

SEKRETAR
Remza Sladić

ŠTAMPA
A3 studio d.o.o.

TIRAŽ
1600 primjeraka

DTI - VLASNIČKA STRUKTURA

IZDAVAČ I VLASNIK LICENCE
Stomatološka komora FBiH
ODGOVORNA OSOBA IZDAVAČA
Prim.dr. Mirsad Tokić
IDENTIFIKACIONI BROJ
4200486540005
PDV BROJ
200486540005
SJEDIŠTE
Antuna Hangija do br.3
71000 Sarajevo, BiH
TEL/FAX
+387 33 203 075
NAZIV MEDIJA
Dental Tribune
VRSTA MEDIJA Štampani

KONTINUIRANA EDUKACIJA

9. 3. 2024. | DOM MLADIH (SKENDERIJA) | SARAJEVO

08.30 - 13.00

Registracija učesnika

10.00 - 10.15

Pozdravni govor

1. 10.15 - 11.00

Prof.dr. Amir Catic, DMD, MSc, PhD
Odabir gradivnog materijala nadomjestka u modernoj fiksno protetskoj terapiji

2. 11.00 - 11.45

Univ.Ass.dr Lana Zupančić Čepić
Kompleksne protetske rekonstrukcije zagriža - sinergija funkcije i estetike

3. 11.45 - 12.30

Prof dr Aleksa Marković
Implantna terapija kongenitalne hipodoncije zuba u estetskoj zoni – Kako biti uspješan u nadoknadi nedostajućih zuba?

4. 12.30 - 13.15

Prof.dr.Miodrag Šćepanović
Privremene nadoknade na implatatima

5. 13.15 - 14.00

Prim.dr.sc. Miroslav Sikora, spec. oralne patologije
Što sve možemo napraviti da bi smo osigurali uspjeh implantoprotetske i paradontološke terapije

14.00 - 15.00

PAUZA ZA RUČAK

6. 15.00 - 15.45

Assoc.-Prof. Priv-Doz. DDR. Gabriella Dvorak
Sore Gums? How can you tell whether it is a potentially dangerous oral mucosal lesion or just a banal injury?

7. 15.45 - 16.30

Josip Banović, dr. med., subspecijalist plastične i estetske kirurgije
Saypha filerima do estetskog savršenstva

8. 16.30 - 17.15

Prof. dr. Zoran Mandinić
Preventivna strategija - doktrina dečjeg stomatologa

9. 17.15 - 18.00

Prof. dr. Nataša Knežević
Preventivni i restaurativni zahtjevi bijeljenja zuba

AMFITEATAR DOM MLADIH - PRIZEMLJE

STOMATOLOŠKE SESTRE - TEHNIČARI

1. 10.15 - 11.00

Ana Božinović, bacc. dent. hig.
Protokoli u oralnoj kirurgiji

2. 11.00 - 11.45

Dr. Adisa Pašalić
Protokol i mjere zaštite u radu sa pacijentima sa infektivnim bolestima

3. 11.45 - 12.30

Suad Bašić, medicinski tehničar
Reanimacija

ZUBNI TEHNIČARI

1. 12.30 - 13.15

Marijo Rezo, dentalni tehničar
Monolitne restauracije na implatatima

2. 13.15 - 14.00

Denis Huskić, dentalni tehničar
Totalna proteza - Zašto ne

14.00 - 15.00

PAUZA ZA RUČAK

STOMATOLOŠKA KOMORA
FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE

CIJENA KOTIZACIJA

Za doktore stomatologije	150.00 KM	12 BODOVA
Za stomatološke sestre - tehničare	70.00 KM	6 BODOVA
Za zubne tehničare	80.00 KM	6 BODOVA

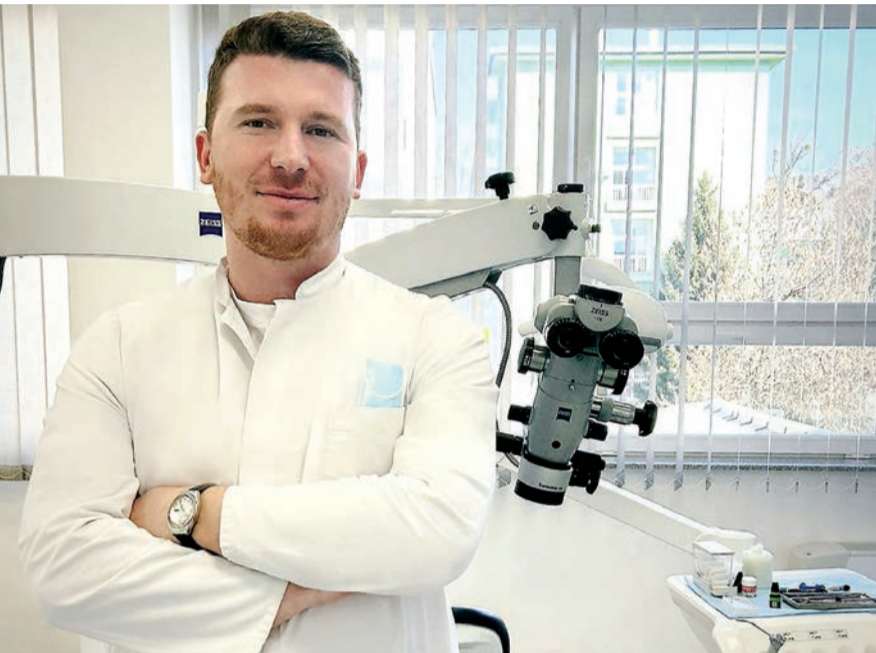
Prijave preko Platforme SKFBiH od 17. 2. 2024. do 1. 3. 2024. Uplate kotizacija za Kontinuiranu edukaciju najkasnije do 1. 3. 2024.
Žiro račun: 161 00000 180 500 62; **Svrha uplate:** Uplata kotizacije za kontinuiranu edukaciju, mart 2024.
Nezaposleni članovi Stomatološke komore FBiH, imat će mogućnost besplatno pratiti Kontinuiranu edukaciju na online platformi Stomatološke komore, najkasnije 15 dana od dana održavanja iste.
Uz prethodno priloženu potvrdu sa Zavoda za zapošljavanje na mail: amer.m@stomatoloskakomora.ba

Mogućnosti terapije interne resorpcije lateralnog gornjeg sjekutića

Armin Okić¹, Edin Selimović¹, Dženana Rustemović¹, Alma Konjhodžić²

¹ JU "Dom zdravlja" Zenica, Bosna i Hercegovina; ² Stomatološki fakultet sa stomatološkim kliničkim centrom, Klinika za dentalnu patologiju i endodonciju, Univerziteta u Sarajevu, Bosna i Hercegovina

Dr Armin Okić

Armin Okić,
Zenica, Bosna i Hercegovina

Svrha rada

Rješavanje interne resorpcije srednje trećine korijena gornjeg lateralnog sjekutića nehirurškom metodom. Predstavljamo Vam prikaz slučaja i primjer saradnje oralnog hirurga, endodonta i pacijenta s pozitivnim ishodom.

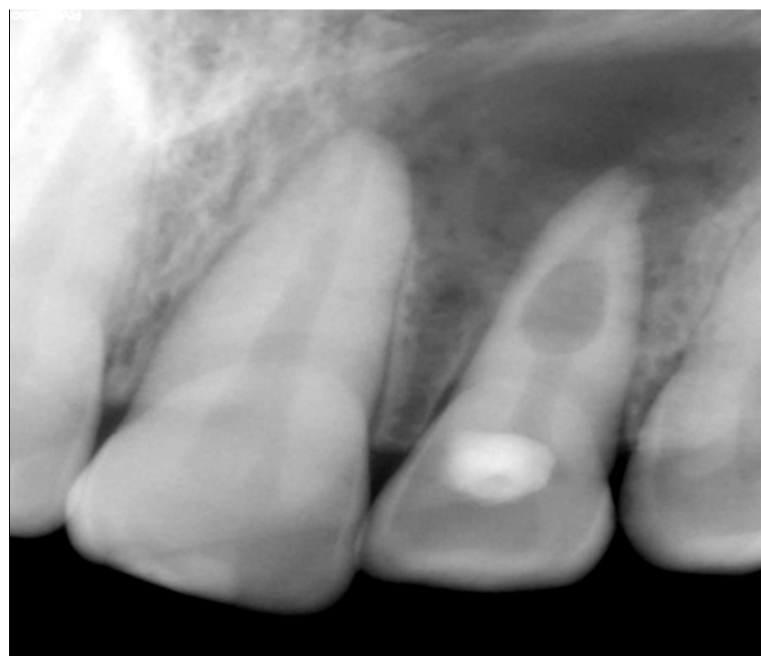
Uvod

Po definiciji resorpcija korijena je gubitak tvrdog zubnog tkiva zbog odontoklastične aktivnosti. Resorpcija korijena koja potiče, unutar zuba, na zidu kanala korijena opisuje se kao unutrašnja resorpcija korijena (IRR), dok se resorpcija koja potiče na vanjskoj površini korijena opisuje kao vanjska resorpcija korijena (ERR).

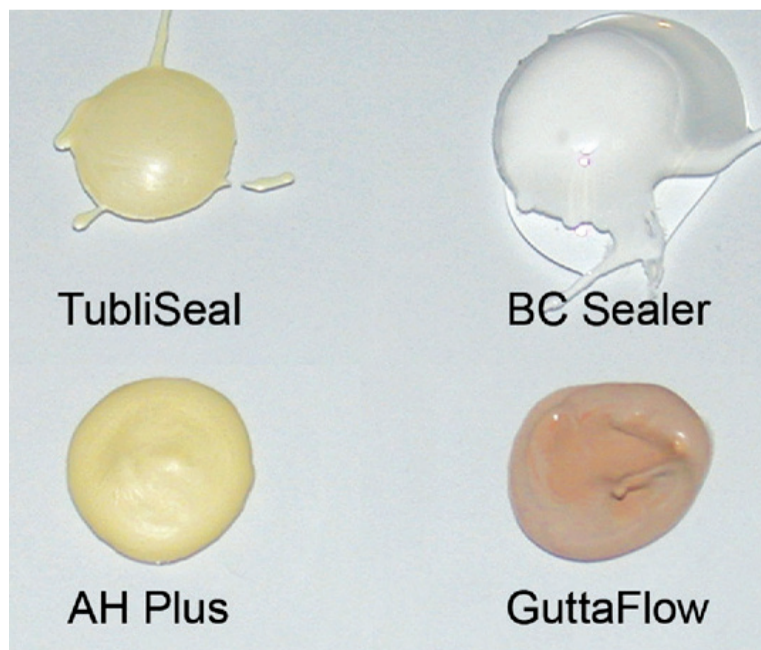
Etiologija unutrašnje resorpcije je nejasna. Predloženo je nekoliko potencijalnih predisponirajućih faktora, uključujući traumatske ozljede zuba i upalu pulpe kao reakciju tkiva na infekciju koja se približava području resorpcije

Na osnovu etiologije razlikujemo dva podtipa: inflamatorna (povezana s infekcijom) i zamjenska (traumatska) resorpcija.

U svakodnevnoj praksi, jedan od najvećih problema je detekcija i dijagnoza resorpcije, jer su resorpcije uglavnom asimptomatske sve do završne faze kad je zub u opasnosti od ekstrakcije i manje šanse za spašavanje zuba. Interna resorpcija se najčešće prepoznaje slučajnim Rtg snimkom. (Slika 1)

Slika 1: Prvi snimak

Slika 3: Tečna gutaperka (komparacija s silerima)

Interna inflamatorna resorpcija korijena na Rtg snimku se manifestira ovalnom ili kružnom radiolucencijom (baloniranjem) obrisa korijenskog kanala, dok se unutrašnja zamjenska resorpcija korijena predstavlja kao radiolucencija nepravilnog oblika s mrljastim ili mutnim izgledom s nejasnim obrisom. Interna resorpcija se može vidjeti na bilo kojoj poziciji u korijenu.

Prikaz slučaja

Pacijent od 27 god, došao je u ordinaciju s zahtjevom za endodontsku prethiruršku pripremu zuba 22. Nakon kliničkog pregleda, analize Rtg snimaka i konsultacija s oralnim hirurgom dogovoren je plan terapije. Endodotski tretman uključuje trepanaciju, hemomehaničku obradu kanala, obilnu irigaciju s

2.5% NaOCl i endo aktivaciju. Hemomehanička obrada kanala urađena uz pomoć ručnih iglica, endo motora i mašinskih igala. Interseansno je apliciran lijek (CaOH). (Slika 2). Definitivna obturacija kanala je završena s glavnim gutaperka poenom (25/04) i tečnom hladnom gutaperkom. (Slika 3,4).

Nakon obturacije i zatvaranja pristupnog kaviteta kompozitnim ispunom napravljen je Rtg snimak. (Slika 5).

Rezultati

Poređenjem kontrolnih Rtg snimaka koji su urađeni nakon definitivne obturacije kanala zuba 22 i nakon 5 mjeseci od pomenutog tretmana, vidi se poboljšanje periapiksne patoze i početak stvaranja nove kosti. Slika 6.

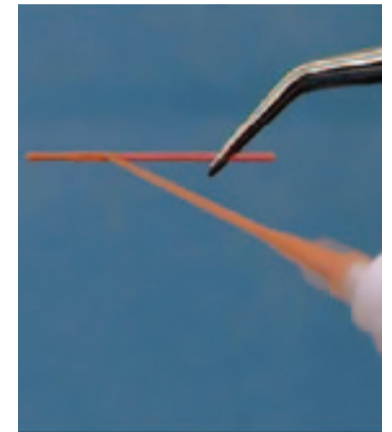

Slika 2: Biološko punjenje (CaOH)

Poslije kontrole oralnog hirurga, uzevši u obzir dobar odgovor pacijenta, dogovorena je nova kontrola s Rtg snimkom za 6 mjeseci i odlaganje hirurškog zahvata. Pacijent je bez kliničkih simptoma bola, otoka i upale.

Rasprava i zaključak

Resorpcija zuba u stalnoj dentaciji je patološka reakcija, koja ako se ne zaustavi dovodi do gubitka zuba. U svakodnevnoj praksi, jedan od najvećih problema je detekcija i dijagnoza resorpcije, jer su resorpcije uglavnom asimptomatske sve do završne faze kad je zub u opasnosti od ekstrakcije i kad su manje šanse za spašavanje zuba. Resorpcija se može dijagnosticirati na rtg snimku, najčešće slučajnim snimanjem. Resorpcija zuba predstavlja ireverzibilni pulpitis

Slika 4: Aplikacija tečne gutaperke na glavni gutaperka poen

Slika 5: Definitivna obturacija kanala i zatvoren pristupni kavitet

Slika 6: Kontrolni snimak nakon 5 mjeseci

pa je terapija uvijek endodotski tretman zuba. Cilj terapije je zaustaviti resorptivni proces i sačuvati strukturu zuba. Uspjeh terapije je potrebno pratiti kontrolnim Rtg snimcima na 6 mjeseci pa poslije godinu dana.

Branislava Nušića do broja 4
75000 Tuzla, Bosna i Hercegovina
+387 35 282 516
Web shop: www.neodent.ba

CORRECTA DENTAL UNIT TOUCH

A brand new beginning
with Touch Screen with
Touch Control Panel
and Multi-Function

DİŞ HEKİMLİĞİ CİHAZLARI

Neodent d.o.o. Tuzla, ovlašteni zastupnik i distributer
TEKMIL proizvoda za Bosnu i Hercegovinu

Nalazi studije o nivoima stigme povezane sa HIV-om/sidom u pakistanskim stomatološkim timovima

ISLAMABAD, Pakistan: Broj ljudi sa HIV-om/sidom u Pakistanu dramatično se povećao posljednjih godina, a klasifikacija prevalencije HIV-a/side u toj južnoazijskoj zemlji pomaknula se sa niske na koncentrisanu epidemiju u većim pakistanskim gradovima. U prvoj studiji koja je istraživala znanje, stigmiju i praksu njege u vezi sa HIV/AIDS-om među stomatološkim zdravstvenim radnicima u Pakistanu, istraživači su identifikovali nedostatke u znanju i profesionalnoj praksi i raširenu stigmiju koju su stomatološki timovi pokazali u javnim i privatnim stomatološkim ustanovama.

Dr Beenish Rana, vodeći autor studije o stigmati povezanoj s HIV-om među stomatološkim profesionalcima u Pakistanu, kaže da nevoljkost za liječenje HIV pozitivnih pacijenata "podstiče postojeće zdravstvene disparitete i pogoršava nejednakosti u pristupu zdravstvenoj zaštiti i ishodima".

(Fotografija: Red Confidential/Shutterstock)

Jeremy Booth,
Dental Tribune International

Studija je uključivala intervjue sa 601 stomatologom koji je predstavljao 200 stomatoloških ustanova. Populacija uzorka imala je prosječnu starost od 31,8 godina, činilo je 59,1% muškaraca i sastojalo se od 64,8% stomatologa, 15,0% stomatoloških asistenata i 20,5% stomatoloških higijeničara. Od ispitanika, 10,8% je izjavilo da je pohađalo obuku u inostranstvu.

U oblasti znanja, istraživači su otkrili da je samo 17,1% ispitanika prošlo formalnu obuku vezanu za HIV/sidu i da su mnogi imali pogrešne predstave o putevima prenošenja virusa. Ljubljenje, grljenje i dodirivanje, te jelo i piće sa osobama sa HIV-om/sidom navelo je kao puteve prenošenja od 38,3% odnosno 34,4% ispitanika. Ogromna većina (95%) smatra da je izložena riziku od dobijanja HIV-a od pacijenta, uprkos kliničkim mjerama opreza, a 89% je reklo da bi oklijevalo da liječe HIV pozitivne pacijente. Što se tiče profesionalne prakse, skoro svi ispitanici (97,5%) izjavili su da bi preskočili jedan ili više koraka liječenja prilikom pružanja oralne njege pacijentima sa

HIV/AIDS-om, a 91,2% je reklo da bi pacijente sa HIV/AIDS-om držali odvojeno od drugih pacijenata.

Iako je stigma bila očigledna u cijeloj populaciji uzorka, stomatolozi su pokazali viši nivo stigme, a ispitanici koji rade u privatnim bolnicama i klinikama pokazali su viši nivo stigme od onih u javnim ustanovama za oralnu zaštitu.

Ukupno 61,8% ispitanika se složilo da osobe sa HIV-om/sidom treba da se stide sebe, 96% vjeruje da osobama sa HIV-om/sidom nije stalo da zaraze druge, 76,6% vjeruje da osobe sa HIV-om/sidom imaju više seksualnih partnera a samo 29,1% smatra da pacijente sa HIV-om/sidom treba tretirati slično kao i osobe sa drugim bolestima. Većina ispitanika je rekla da ne bi radije tretirala muškarce koji imaju seks sa muškarcima (55,2%) ili seksualne radnice (57,4%).

Voditelj studije dr Beenish Rana sa Health Services Academy in Islamabad Akademije zdravstvenih usluga u Islamabadu rekao je za Dental Tribune International: „Ova nevoljkost pružalaca usluga da liječe ove pacijente podstiče postojeće zdravstvene disparitete i pogoršava ne-

jednakosti u pristupu zdravstvenoj zaštiti i ishodima, posebno u vezi sa upravljanjem spolno prenosivim bolestima, infekcije poput HIV-a.“

Nastavila je: „Nedostatak posebne obuke o postupanju sa osobama koje žive sa HIV-om/sidom među stomatološkim zdravstvenim radnicima u Pakistanu dovelo je do oslanjanja na stereotipe i pretpostavke. Za razliku od mnogih susjednih zemalja, uobičajeni medicinski kurikulum u Pakistanu ne uključuje obuku o pitanjima vezanim za HIV/sidu, što doprinosi prevalenciji negativnih stereotipa među zdravstvenim radnicima.“

Utjecaj stigme vezane za HIV/sidu

Prema dr Rani, historijski niska prevalencija HIV-a/AIDS-a u Pakistanu dovela je do nedostatka pažnje zdravstvenih vlasti i kreatora politike, što je rezultiralo nedostatkom obrazovnih inicijativa i ograničenom institucionalnom podrškom za pružaoce stomatološke zdravstvene zaštite i na kraju održavajući negativne stereotipe i smetnje pružanje oralne njege; ipak, rekla je da je istraživački tim bio iznenađen razmjerom zabluda među ispitanom populacijom.

„Studija, koja je prva takve vrste u Pakistanu među pružaocima stomatoloških usluga, otkrila je zapanjujuće visoku prevalenciju stigme povezane s HIV/sidom u različitim stomatološkim ustanovama na teritoriji glavnog grada Islamabada“, rekao je dr. Rana. Ona je prokomentarisala da diskriminirajući stav prema pacijentima sa HIV-om/sidom ne samo da podriva kvalitet njege, već i podstiče samostigmatizaciju ovih pacijenata. „Ova samostigmatizacija, zauzvrat, ima duboke i štetne učinke na njihovo mentalno zdravlje, pridržavanje terapije i ukupni kvalitet života. Kada zdravstveni radnici gaje pogrešne predstave i prosudbe o HIV-u/sidi, to stvara okruženje koje ne samo da ometa otvorenu komunikaciju između pružatelja usluga i pacijenata, već i ulijeva strah i oklijevanje kod ljudi koji žive s virusom.“

„Utjecaj ove stigme seže dalje od neposrednih interakcija u zdravstvu. Ljudi koji žive sa HIV-om/sidom mogu biti primorani da prikrivaju svoj HIV status ili da daju lažne informacije kako bi izbegli osudu i diskriminaciju. Takvo ponašanje ne samo da ugrožava njihov pristup odgovarajućoj zdravstvenoj zaštiti, već i povećava rizik od širenja zaraze zbog netransparentnosti istorije bolesti“, objasnila je ona.

„Rješavanje i uklanjanje ovih duboko ukorijenjenih stigmi u zdravstvenim ustanovama ključno je ne samo za dobrobit ljudi koji žive s HIV-om/sidom, već i za podsticanje inkluzivnog i saosećajnog zdravstvenog okruženja koje promovise sveukupno zdravlje i dostojanstvo svakog pojedinca“, dr. zaključila je Rana.

Procjenjuje se da je oko 183.000 ljudi u Pakistanu imalo HIV/sidu u 2020. Broj ljudi sa HIV-om/sidom u svijetu bio je 39,0 miliona u 2022. godini, u poređenju sa 26,6 miliona u 2000., prema Svjetskoj zdravstvenoj organizaciji.

Studija pod nazivom „A cross-sectional study to assess HIV/AIDS-related stigma and its drivers among dental healthcare providers in Islamabad, Pakistan“, objavljena je online 9. oktobra 2023. u časopisu otvorenog pristupa *Cureus*.

“Za razliku od mnogih susjednih zemalja, uobičajeni medicinski nastavni plan i program u Pakistanu ne uključuje obuku o pitanjima vezanim za HIV/sidu.”

DentalMedic d.o.o. Zenica
032 / 830 - 559

E perfect[®]

Novi bežični endomotor sa apex lokatorom!

BR RAP

2 u 1 EndoMotor

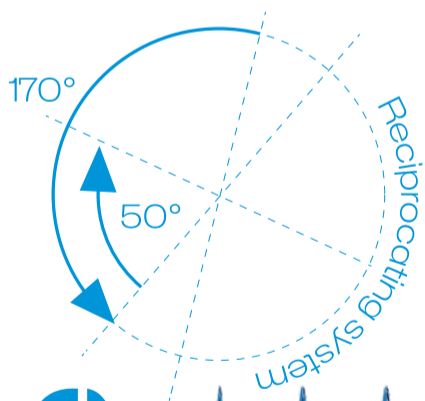
Motor bez četkica

360° rotirajući kolenjak motora

Širok raspon obrtnog momenta i brzine

RC-Blue

TGS

Novo istraživanje otkriva ulogu preventivne oralne njege u Velikoj Britaniji

WEYBRIDGE, UK: Haleon, britanska multinacionalna kompanija za zdravstvenu zaštitu potrošača i College of General Dentistry nedavno su sproveli istraživanje koje pruža vrijedan uvid u ulogu preventivne oralne zdravstvene zaštite u Velikoj Britaniji. Istraživanje je prvi zajednički napor koji nastoji utvrditi kako najbolje iskoristiti preventivne savjete koji se trenutno nude u stomatološkim ordinacijama u zemlji.

Studija naglašava razlike u razumijevanju preventivne zaštite među potrošačima i zdravstvenim radnicima u Velikoj Britaniji.

(Fotografija: Halfpoint/Shutterstock)

Dental Tribune International

Istraživanje je uključilo 2.000 potrošača i 505 stomatoloških zdravstvenih radnika u Velikoj Britaniji. Otkrilo je da se savjeti o preventivnoj oralnoj njezi ne nude dosljedno pacijentima uprkos visokoj incidenciji karijesa. Istraživanja pokazuju da je 70.000 ljudi prošle godine zatražilo liječenje za zubni karijes u odjelima hitne pomoći u Velikoj Britaniji. Osim toga, istraživanje je pokazalo da je samo 34% stručnjaka za oralno zdravlje ponudilo savjete o preventivnoj njezi pacijentima, dok je 25% pacijenata reklo da nisu dobili preventivne savjete tijekom posljednjeg pregleda kod stomatologa.

Više od polovine stručnjaka za oralno zdravlje, 59%, reklo je da je veća vjerovatnoća da će ponuditi preventivne savjete privatnim pacijentima nego pacijentima Nacionalne zdravstvene službe (NHS). Osim toga, više od 37% NHS stručnjaka za oralno zdravlje i 15% privatnih stručnjaka za oralno zdravlje reklo je da ne mogu rutinski ponuditi savjete o preventivnoj njezi zbog vremenskog ograničenja. Ovo bi se moglo objasniti porastom dentalnih pustinja u zemlji – istraživanja pokazuju da neka područja u

Engleskoj imaju preko 3000 ljudi na svakog stomatologa NHS-a.

Istraživanje je također pokazalo da se stručnjaci za oralno zdravlje ne slažu oko toga šta čini oralna zdravstvena zaštita. Polovica stomatoloških stručnjaka smatrala je bitnim davati savjete o dodatnim proizvodima za oralnu higijenu i tehnikama četkanja. Dodatno, 41% i 34%, respektivno, smatra da su savjeti o ishrani i njezi gingive preventivni.

Komentirajući nalaze, Bas Vorsteveld, generalni menadžer za Veliku Britaniju i Irsku u Haleonu, rekao je u saopštenju za javnost: „Znamo da se stručnjaci za oralno zdravlje suočavaju s velikim pritiscima i želimo im pomoći da im pružimo bolje preventivni savjeti—ne samo tokom rutinskih pregleda kod zubara, već i van pregleda. Naši nalazi su otkrili da se savjeti o preventivnoj njezi ne nude uvijek dosljedno, uprkos tome što pacijenti i stomatolozi razumiju njegovu važnost. Ostajemo posvećeni rješavanju ovih problema i nastojat ćemo razviti nove inicijative za podršku stomatološkim stručnjacima.“

„One će se formirati zajedno s našim postojećim inicijativama koje

uključuju pružanje edukativnih materijala zdravstvenim radnicima, nastavak inovacija i pružanje terapijske oralne njege za pacijente kod kuće i kroz kampanje poput Shine Bright, koje podižu svijest kod djece o prevenciji oralnog zdravlja,“ nastavio je.

Važnost preventivne zaštite

Istraživanje je pokazalo da od 2.000 potrošača samo 49% smatra da je preventivna briga za oralno zdravlje veoma važna, a još 29% smatra da je donekle važna. Više od polovine ispitanika reklo je da bi radije primilo preventivne savjete o oralnom zdravlju od svog stomatologa. Većina stomatologa, njih 87%, smatra da je preventivno djelovanje korisno za pacijente i da ga nastoje pružiti proaktivno.

„Naši nalazi su otkrili da se savjeti o preventivnoj njezi ne nude uvijek dosljedno, uprkos tome što pacijenti i stomatolozi razumiju njegovu važnost.“ - Bas Vorsteveld, Haleon

Osim toga, studija je pokazala da 88% potrošača smatra da su preventivni savjeti korisni. Međutim, pacijenti NHS-a, mlađi ljudi i muškarci

su manje skloni da proaktivno traže savjete o preventivnoj njezi.

Dostupnost preventivne zaštite

Istraživanje je pokazalo nedostatak razumijevanja među potrošačima i stručnjacima za oralno zdravlje o tome da li je preventivna njega rutinski dostupna u NHS-u. Dok je 48% potrošača reklo da se savjeti za preventivnu oralnu zdravstvenu njegu nude na NHS-u, 34% nije sigurno. Osim toga, 74% stručnjaka za oralno zdravlje reklo je da se savjeti o preventivnoj oralnoj zdravstvenoj zaštiti nude na NHS-u.

Istraživači su bili sretni što su otkrili da je 76% anketiranih stručnjaka za oralno zdravlje bilo svjesno kompleta alata za prevenciju Isporučavanje boljeg oralnog zdravlja, koji je Ministarstvo zdravlja objavilo u lipnju 2014. i ažurirano u novembru 2021., a koji ima za cilj pružiti najbolje smjernice o rutinskoj preventivnoj njezi za prakse.

Komentirajući nalaze istraživanja, dr Kate Fabrikant, medical affairs director for northern Europe at Haleondirektorica medicinskih poslova za sjevernu Evropu u Haleonu, rekla je: „Radeći u industriji, mora-

mo pronaći načine da podržimo dostupnost i dostupnost preventivne oralne njege za sve. Nastavit ćemo podržavati stomatološke stručnjake u olakšavanju promjene ponašanja prema boljem oralnom zdravlju svojih pacijenata, istovremeno poboljšavajući zdravstvenu pismenost pacijenata da traže i uključe se u preventivnu njegu, kako bismo im pomogli da prakticiraju bolju svakodnevnu samonjegu i izbjegnemo dugotrajne probleme sa zubima. Predstoji dug put do normalizacije zdravog osmijeha u društvu, a za postizanje ovog cilja bit će potrebno udruživanje profesionalaca, industrije i kreatora politike.“

Dr. Abhi Pal, president of the College of General Dentistry, predsjednik Koledža za opću stomatologiju, dodao je: „Posvećeni smo kvaliteti i standardima izvrsnosti u stomatologiji opće prakse – pomažući profesionalcima da daju najbolje za svoje pacijente. Istraživanje je otkrilo neke fascinantne uvide u ulogu koju preventivna njega igra u Velikoj Britaniji. To je sasvim ispravno oslonac i privatnih i NHS-sastanaka, i mi podržavamo svaku inicijativu koja promovira prevenciju.“

Regionalne razlike

Istraživanje je također otkrilo neke regionalne razlike između pacijenata i stručnjaka za oralno zdravlje. Utvrđeno je da:

samo 40% ispitanika potrošača iz Velikog Londona smatra da je preventivna njega veoma važna za oralno zdravlje, u poređenju sa 55% u Severnoj Irskoj i Jugozapadnoj Engleskoj;

ispitanici iz Velikog Londona su imali manje šanse da su dobili savjete, a samo 37% je naišlo na savjete o preventivnoj njezi, u poređenju sa 55% na jugoistoku i 47% na sjeveroistoku;

55% ispitanika u Walesu reklo je da su tokom posljednje posjete od svog stomatologa usmeno dobili savjete o preventivnoj njezi. Isto važi i za 50% ispitanika u Škotskoj, 48% u Engleskoj i 37% u Severnoj Irskoj;

Samo 37% ispitanika u Sjevernoj Irskoj primilo je preventivne savjete tokom posljednjeg pregleda. Međutim, 53% ispitanika iz regiona je bilo zainteresovano da sazna o preventivnim savetima, u poređenju sa samo 36% u istočnoj Engleskoj, zapadnom Midlandsu i regionu Yorkshire i Humber;

samo 30% ispitanika iz istočne Engleske smatra da je njihov stomatolog dao dovoljno savjeta o preventivnoj njezi.

RADIX d.o.o.
KONJIC

Nova Godina je
odlično vrijeme za
nove osmijehe!

Sretnu i uspješnu
novu godinu
želi vam
RADIX d.o.o. tim!

DISTRIBUCIJA

SERVIS

PODRŠKA

Radix d.o.o.
Donje Polje do br. 1
88400, Konjic
Tel: 036/726-243
Fax: 036/734-880
e-mail: radix.ba@gmail.com
www.radixdoo.ba

Preko 25 godina jedan od vodećih regionalnih lidera u distribuciji stomatološke opreme i repromaterijala.

Hartalega

MEGAGEN

